

Rola Ochotniczych Hufców Pracy w systemie opieki nad dziećmi

Lubuska Wojewódzka Komendant OHP

Karolina Miniach

OHP – MISJA I ZAŁOŻENIA

- Wychowanie i kształcenie młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, której start życiowy uniemożliwiają bariery współczesnej rzeczywistości
- Grupa docelowa to osoby w wieku 14–30 lat
- Łączenie funkcji wychowawczej, edukacyjnej i zawodowej – w celu realizacji spójnego procesu wsparcia i holistycznego rozwoju młodych ludzi na wszystkich płaszczyznach

STRUKTURA ORGANIZACYJNA LWK OHP

- Jednostki stacjonarne – 5 ośrodków szkolenia i wychowania zapewniających zakwaterowanie, wyżywienie i pełne wsparcie wychowawcze
- Jednostki dochodzące – 6 hufców pracy dla młodzieży mieszkającej z rodziną, umożliwiających korzystanie z pełnej oferty edukacyjnej bez zmiany miejsca zamieszkania
- Elastyczny dobór form wsparcia – wybór jednostki i formy wsparcia jest uzależniony od indywidualnej sytuacji i potrzeb uczestnika
- Współpraca ze szkołami – porozumienia ze szkołami branżowymi i podstawowymi umożliwiające realizację obowiązku szkolnego w dostosowanej formie

OFERTA EDUKACYJNA OHP – OD PODSTAWÓWKI PO ZAWÓD

- Szkoła podstawowa – klasy 7 i 8 z oddziałami przysposabiającymi do do pracy oraz szkoła podstawowa dla dorosłych (jako uzupełnianie edukacji)
- Szkoła branżowa I stopnia – trzyletni cykl kształcenia w zawodach dostosowanych do wymogów rynku pracy
- Indywidualny dobór ścieżki kształcenia – kierunek kształcenia dobierany na podstawie wieku, cech osobowościowych, zainteresowań uczestnika oraz realnych szans zatrudnienia.

WSPARCIE ROZWOJU ZAWODOWEGO

- **Doradztwo zawodowe** – proces wsparcia w budowaniu indywidualnej kariery udzielany od momentu rekrutacji do momentu zostania absolwentem.
- **Centra Edukacji i Pracy Młodzieży** – wsparcie w formie stacjonarnej i wyjazdowej z użyciem standaryzowanych narzędzi.
- **Pośrednictwo pracy** – wspieranie w poszukiwaniu zatrudnienia, nawiązywania kontaktów z pracodawcami i monitorowanie umów o przygotowanie zawodowe.
- **Szkolenia specjalistyczne** – dodatkowe kursy i uprawnienia dostosowane do potrzeb rynku pracy.

DODATKOWE WSPARCIE

- Doświadczenie zawodowe – wycieczki do zakładów pracy, giełdy i targi pracy, wizyty studyjne.
- Wymiana międzynarodowa – programy międzynarodowe poszerzające horyzonty i umiejętności lingwistyczne.
- Aktywny wypoczynek – programy kulturalno-sportowe i obozy letnie.
- Równość szans – eliminacja ograniczeń wynikających z sytuacji ekonomicznej rodzin – wszyscy uczestnicy OHP mają równy dostęp do oferty, niezależnie od sytuacji materialnej.

DIAGNOZA PROBLEMU: LUKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ

- **Brak odpowiedzialnej instytucji** – żadna instytucja nie odpowiada za przygotowanie dzieci z pieczy zastępczej do samodzielnego funkcjonowania na rynku pracy.
- **Brak standaryzacji pieczy rodzinnej** – brak gwarancji procesu prowadzącego do samodzielności młodych ludzi.
- **Działania reaktywne zamiast proaktywnych** – brak systemowych, długofalowych, celowych działań wychowawczych, terapeutycznych
- **Duża skala problemu** – rocznie ok. 8 tysięcy dzieci w województwie lubuskim potrzebuje wsparcia.

KONTEKST: WYZWANIA SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POLSCE

- Brak **jednej odpowiedzialnej** instytucji - żadna instytucja nie odpowiada kompleksowo za efekty końcowe udzielonego wsparcia i przygotowanie dzieci do dorosłego życia.
- Fragmentacja systemu wsparcia - brak spójnej ścieżki od diagnozy problemów przez działania wychowawcze do uzyskania samodzielności. Dzieci opuszczające pieczę zastępczą nie posiadają realnych kompetencji do samodzielnego życia i podjęcia pracy.
- Bariery adopcyjne - większość dzieci w pieczy zastępczej, szczególnie nastolatki, ma nikłe szanse na znalezienie rodziny adopcyjnej. Piecza zastępcza pozostaje stanem zamiast być rozwiązaniem przejściowym.
- Problemy demograficzne - niekorzystne zmiany demograficzne pogłębiają problemy dostępności edukacji, specjalistów i wsparcia dla dzieci wymagających pomocy.

PROPOZYCJA: OHP JAKO WYSPECJALIZOWANA INSTYTUCJA WSPOMAGANIA PIECZY ZASTĘPCZEJ

- **Włączenie do systemu pieczy zastępczej** - decyzją sądu dzieci mogą trafiać do ośrodków stacjonarnych OHP jako formy wspomagającej pieczę zastępczą z pełnym wsparciem bytowym, wychowawczym i terapeutycznym.
- **Integracja działań różnych instytucji** - OHP staje się podmiotem integrującym działania różnych instytucji (szkoła, poradnie, kuratorzy, pomoc społeczna) w ramach spójnego, celowego procesu rozwojowego.
- **Kompleksowe wsparcie** - zapewnienie nie tylko opieki bytowej, ale całkowitego przygotowania do samodzielnego dorosłego życia poprzez edukację i zawodowe przygotowanie.
- **Spójna ścieżka rozwoju** - połączenie wychowania, edukacji i przygotowania zawodowego w jednej, logicznej ścieżce, na koniec której dziecko jest przygotowane do pracy i samodzielności.
- **Wsparcie adopcji** - rozszerzenie wsparcia OHP także dla dzieci adoptowanych jako forma zachęcenia rodzin do adopcji i zabezpieczenia sukcesu integracji rodzinnej

KORZYŚCI DLA DZIECI Z PIECZY ZASTĘPCZEJ W SYSTEMIE OHP

- Bezpieczne środowisko wychowawcze – stabilność, internat, pełna opieka wykwalifikowanej kadry.
- Indywidualne ścieżki rozwoju – fokus na możliwości i zainteresowania dziecka.
- Realne szanse na zatrudnienie – realny start w dorosłe życie poprzez gwarancję zatrudnienia.
- Eliminacja wykluczenia – eliminacja barier wynikających z sytuacji rodzinnej i ekonomicznej.

MODEL INTEGRACJI

- Rozszerzenie uprawnień OHP – umożliwienie prowadzenia szkół
- Elastyczność oferty edukacyjnej – dostosowanie kształcenia do realnych potrzeb rynku pracy.
- System teleinformatyczny – stworzenie bazy dzieci wymagających wsparcia, dostępnej dla wszystkich instytucji umożliwiającej koordynację działań.
- Cyfryzacja procesu – połączenie potrzeb młodzieży z kompetencjami i wymogami rynku pracy.

Wnioski: OHP jako bezpiecznik systemu opieki nad dziećmi

- OHP posiada unikalne kompetencje do pracy z pełnym spektrum potrzeb i dysfunkcji młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym.
- Propozycja pilotażu w województwie lubuskim jest koncepcją testowania modelu integracji.
- Koszt wsparcia jednego uczestnika jest znacznie niższy od kosztów interwencji kryzysowych.
- To inwestycja w przyszłość – dzieci przygotowane do pracy jako podatnicy, a nie odbiorcy pomocy społecznej.
- Niezbędne są zmiany legislacyjne umożliwiające OHP pełnienie funkcji instytucji wspomagającej pieczę zastępczą i prowadzenia szkół.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ